

МЕДИУМИ И КОМУНИКАЦИЈА

Па, кои се овие медиуми, поконкретно мас-медиуми кои се толку важни денес?

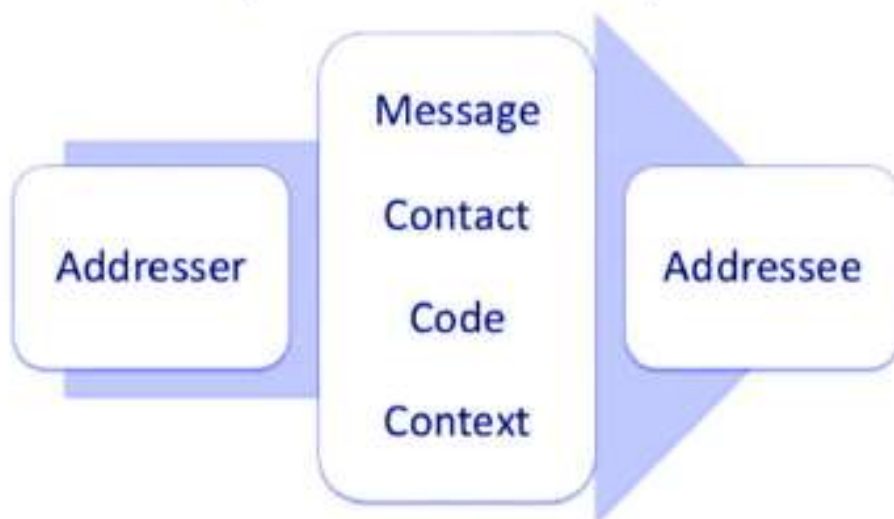
За да ја сфатиме општата улогата на медиумите, прво треба да ја разбереме улогата на медиумите во процесот на комуникација. Терминот медиуми доаѓа од латинскиот збор *medium*, што значи нешто помеѓу. *Така, во процесот на комуникација, медиумите се нешто што посредува, нешто што поврзува или пренесува пораки или учесници во комуникацијата.*

Класичниот модел на комуникација, опишан од лингвистот **Роман Јакобсон** со руско потекло, има 2 основни конституенти:

- 1) Испраќач, односно она лице кое ја испраќа пораката и
- 2) примач, оној кој ја прима пораката.

Медиумите се наоѓаат помеѓу испраќач и примач, односно ги поврзуваат овие две или ја пренесуваат пораката од испраќачот до примачот:

The Act of Communication (Roman Jakobson)

Замислете древен крал кој сака да испрати **порака** до својот генерал. Тој го кажува тоа на **гласник**, кој потоа трча да ја достави пораката до другата страна. Во овој пример, кралот е **испраќачот**, генералот е **примачот**, а гласникот е **медиумот**; на некој начин тој е уредот преку кој се доставува оваа порака. Патем, поимот медиум во духовна сеанса, на пример, ја следи истата шема - овде медиумот е личност преку која се пренесува порака од дух или друг свет, елемент преку кое некој или нешто друго зборува.

Истото важи и за пософистицираните процеси на комуникација, на пример поштата. Кога испраќаме порака, писмото или поштенската услуга се медиуми кои обезбедуваат пораката да е доставена до примачот. Историски гледано, овој процес на пренесување бил прилично јасен за поголемиот дел од човечката историја. Вие пишувате **една порака**, користите **еден медиум** и ја доставувате до **еден примач**.

Но, што се случува ако сакате да испратите **повеќе пораки**, или една порака, но до **многу луѓе**? Во минатото, требаше да имате многу книжници кои би ги препишувале и копирале овие пораки. Кон **крајот на 15 век**, беше измислена нова машина која го револуционизираше овој процес - **машината за печатење**. Печатот овозможи порака, или во овој случај, пишан текст, да се копира и испечати повеќе пати во онолку примероци колку што сакате. На тој начин стана возможно да се испрати порака до огромен број луѓе во исто време.

Ова беше почеток на масовните медиуми. Пред приближно четири века беа создадени весниците, кои беа првите масовни медиуми. Во дваесеттиот век, во светот беа измислени повеќе мас-медиуми од кога било – прво тоа беше радио, потоа телевизија, а сега и интернетот, со многубројните форми како што се е-пошта, блогови, Фејсбук, Вибер, Твитер, Јутјуб и така натаму. Интернетот особено го револуционизираше процесот на комуникација и медиумско пренесување по втор пат - им овозможи на потенцијално сите луѓе да креираат, испраќаат и примаат пораки низ целиот свет.

Тоа е, всушност, она што го подразбираме под медиумите – со воздигнувањето на интернетот, дефиницијата за „медиуми“ се промени и го вклучи она што ние го нарекуваме нови медиуми; така, денес медиумите се средства за комуникација кои имаат широко влијание врз луѓето.

when you become media literate, the world
literally rests at your fingertips!

Сега кога ги дефиниравме медиумите, да преминеме на прашањето за **писменоста**.